

Ontvlechting Koepelschap Buitenstedelijk Groen

10 voorwaarden
voor budgettair neutrale opheffing
met behoud van de totale geldstromen

Van

Arno van Prooijen
Bureau Rotterdam Interim Management

Datum

5 april 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen	
Huidige systematiek verevening	5
Wijze van opheffing	5
Financiële overzichten per recreatieschap	7
Van invloed zijnde ontwikkelingen	
Uittreding provincie Zuid-Holland uit schappen	11
Transitie recreatieschappen	11
Overdracht G.Z-H aan Staatsbosbeheer	12
Uitgangspunten van de transities	13
Wegvallen bijdrage Capelle a/d IJssel	13
Uittreding Rijk uit Midden Delfland	14
Tien voorwaarden voor een definitief besluit tot opheffing	16
Datum van opheffing	18
Conclusie tevens samenvatting	19
Bijlagen	
1. Achtergrondnotitie Koepelschap Buitenstedelijk Groen	
2. Financieel totaaloverzicht opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen	
3. Gezamenlijke uitgangspunten en procesafspraken voor het vormgeven van de transities van de recreatieschappen in Zuid-Holland	

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1. De opdracht

Op 11 juli 2014 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen (hierna "Koepelschap") ingestemd met een onderzoek naar ontvlechting en opheffing van het Koepelschap. Door het AB zijn middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Rotterdam om voor dit onderzoek een projectleider aan te stellen. In het najaar van 2014 is Arno van Prooijen van het Bureau Interim Management (BRIM) van de gemeente Rotterdam opdracht gegeven deze opdracht uit te voeren.

1.2. Voorgaande besluitvorming

In de maanden januari t/m maart 2015 zijn bestuurlijke gesprekken gevoerd om zicht te krijgen op een mogelijke oplossingsrichting. Dit heeft geleid tot een tussenrapportage die op 4 april 2015 voorgelegd is aan het DB van het Koepelschap. Deze tussenrapportage bevatte enkele scenario's voor het opheffen van het Koepelschap en schetste een mogelijke oplossingsrichting om dit met behoud van de huidige totale geldstromen én voor alle partijen budgettair neutraal te doen (in de tussenrapportage "solidariteitsmodel" genoemd).

In haar vergadering van 4 april 2015 besloot het DB van het Koepelschap kennis te nemen van de Tussenrapportage in het kader van het onderzoek naar de ontvlechting Koepelschap Buitenstedelijk Groen en in oktober 2015 een finaal voorstel tegemoet te zien, waarin ook de koppeling is aangebracht met andere gelijktijdige ontwikkelingen rond Landschapstafels en de onderzoeken naar de toekomst van de afzonderlijke recreatieschappen.

In de daar op volgende maanden is de haalbaarheid onderzocht van de ontvlechting van het Koepelschap op een voor alle partijen budgettair neutrale wijze met behoud van de huidige totale geldstromen. Drie belangrijke randvoorwaarden stonden daarbij centraal (hier wordt later in dit rapport op terug gekomen):

1. Continuering provinciale bijdragen
2. Beheersbaar financiële risico recreatieschap Midden Delfland
3. Oplossing voor de bijdrage van Capelle a/d IJssel

Omdat over twee van deze randvoorwaarden (continuering bijdragen provincie en Capelle a/d IJssel) in oktober 2015 nog onvoldoende duidelijkheid bestond werd niet een finaal voorstel, maar een voortgangsrapportage voorgelegd aan het DB van het Koepelschap. Hierin werden 2 opties voorgelegd:

- A. ontvlechting van het Koepelschap op een voor alle partijen budgettair neutrale wijze mét behoud van de totale geldstromen;
- B. ontvlechting van het Koepelschap middels afkoop van ieders verplichting.

In haar vergadering van 14 oktober 2015 besloot het DB van het Koepelschap kennis te nemen van de Voortgangsrapportage met de daarin beschreven twee ontvlechtigsmoedellen en een nader uitgewerkt voorstel tegemoet te zien waarin de huidige geldstromen gehandhaafd blijven en bezien wordt of dit ook kan met een combinatie van de twee modellen.

In de maanden oktober en november 2015 daaropvolgend heeft de provincie Zuid-Holland op basis van optie A (waarbij het Koepelschap ontvlochten wordt op een voor alle partijen budgettair neutrale wijze met behoud van de huidige totale geldstromen), een voorstel ontwikkeld voor de continuering van haar financiële bijdrage over de verschillende schapsgebieden. Dit voorstel heeft zij gepresenteerd in een extra DB van het Koepelschap op 2 december 2015.

In haar extra vergadering van 2 december 2015 heeft het DB van het Koepelschap kennis genomen van de presentatie van de provincie onder de titel "Beheer recreatiegebieden: naar een nieuwe financiële structuur" en de daarbij uitgereikte rekenmodellen, en heeft zij ingestemd met de oplossingsrichting voor opheffing van het Koepelschap met behoud van de totale geldstromen voor de gebieden van de recreatieschappen, zonder herverdelingseffecten (in de tussen- en voortgangsrapportages eerder het "solidariteitsmodel" genoemd), met aandacht voor een exit van de gemeente Capelle a/d IJssel.

Deze eindrapportage over de ontvlechting van het Koepelschap beschrijft dan ook de oplossingsrichting voor opheffing van het Koepelschap op basis van optie A (met behoud van de huidige totale geldstromen én een voor alle partijen begrotingstechnisch neutrale uitwerking) als startpunt voor de nieuwe situatie. De provinciale bijdrage in deze oplossing is conform het door hen gepresenteerde voorstel in het DB van het Koepelschap op 2 december 2015 en de daarbij uitgereikte rekenmodellen. Hierop is later nog een optimalisatieslag toegepast (zie hoofdstuk 3, Financiële overzichten per recreatieschap).

In deze rapportage zijn 10 voorwaarden uitgewerkt om het Koepelschap te kunnen opheffen.

Hoofdstuk 2 Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen

2.1. Huidige systematiek verevening Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Een belangrijk uitgangspunt bij de oprichting van het Koepelschap was de onderlinge samenhang, evenwichtigheid en solidariteit bij de ontwikkeling en instandhouding van het buitenstedelijk groen. Een notitie met daarin de achtergrond, doelstellingen, deelnemers en werkingsmechanisme van het Koepelschap is in bijlage 1 opgenomen.

De onderlinge evenwichtigheid en solidariteit heeft zich financieel vertaald in een systematiek waarin alle deelnemende gemeenten per inwoner evenveel aan de recreatieschappen zijn gaan bijdragen. Het Koepelschap heeft dit ook elk jaar met haar vereveningssysteem weten te bewerkstelligen.

De solidariteitsdoelstelling van het Koepelschap vertaalt zich financieel als volgt (vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling):

- 25% van de totale bijdrage van de Koepelschapsdeelnemers aan hun recreatieschappen komt voor rekening van de provincie Zuid-Holland.
- De resterende 75% wordt naar rato van het aantal inwoners verdeeld over de in het Koepelschap deelnemende gemeenten (waarbij nog gecorrigeerd wordt voor de grootte van de gemeente: grotere gemeenten betalen iets meer per inwoner dan kleinere gemeenten)

2.2. Wijze van opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen

De huidige financiële verevening die middels het Koepelschap plaatsvindt, betekent dat gemeenten en provincie naast hun directe jaarlijkse bijdrage aan een recreatieschap, een jaarlijkse bijdrage betalen aan, of ontvangen van, het Koepelschap. Hiermee wordt bewerkstelligd dat iedere gemeente uiteindelijk evenveel per inwoner betaalt aan de recreatieschappen.

Om de opheffing van het Koepelschap voor iedere deelnemer budgettair neutraal te laten verlopen is een systematiek ontwikkeld die bestaat uit twee belangrijke onderdelen:

- Ten eerste bestemmen de gemeenten hun huidige gemeentelijke bijdrage aan het recreatieschap, vermeerderd of verminderd met hun huidige Koepelschapsbijdrage, na opheffing van het Koepelschap volledig aan het recreatieschap/recreatieschappen waar de betreffende gemeente in deelneemt.
- Ten tweede past de provincie haar bijdrage over de verschillende schappen aan om de ongewenste financiële effecten op de schapsbegrotingen te corrigeren.

De herverdeling van de provinciale middelen is nodig om de begrotingen van de recreatieschappen op gelijke hoogte te houden. Als gemeenten na opheffing van het Koepelschap namelijk meer of minder gaan bijdragen aan hun recreatieschap ontstaat er bij gelijkblijvende inbreng van de andere deelnemers in dat recreatieschap een overschot dan wel tekort op de begroting. Met de herverdeling van de provinciale middelen wordt dat effect gecorrigeerd.

Met deze wijze van opheffing van het Koepelschap wordt recht gedaan aan de oorspronkelijke doelstellingen van het Koepelschap. Doordat de totale geldstromen behouden blijven, de opheffing

van het Koepelschap voor alle deelnemers én de betrokken recreatieschappen budgettair neutraal verloopt, is na de opheffing van het Koepelschap de bijdrage per inwoner voor elke gemeente gelijk. Daarmee wordt de huidige vorm van solidariteit het vertrekpunt voor de nieuwe situatie. Consequentie van de opheffing van het Koepelschap is vanzelfsprekend dat de mogelijkheid om in latere jaren nog op het niveau van het hele grootstedelijke gebied te verevenen wegvalt. Er bestaat dus na opheffing van het Koepelschap geen instrument meer waarbij de bijdragen van de gemeenten en provincie aan de recreatieschappen achteraf worden herverdeeld zodat de bijdrage per inwoner voor iedere gemeente gelijk wordt. Toekomstige begrotingsbeslissingen van de individuele recreatieschappen kunnen over de jaren heen per saldo dus resulteren in uiteenlopende kosten per inwoner per gemeente.

Hoofdstuk 3 Financiële overzichten per recreatieschap

Op basis van de programmabegrotingen 2016 van het Koepelschap en de betrokken recreatieschappen zijn hieronder de was-woordt-overzichten opgenomen voor de gemeenten, de provincie en de recreatieschappen/gebieden. Deze zijn ook in één overzicht opgenomen in bijlage 2.

Als gevolg van het besluit van de provincie Zuid-Holland om uit te treden uit de recreatieschappen is haar bijdrage, in de situatie waarin het Koepelschap is opgeheven, apart per recreatieschap/gebied weergegeven en zijn de financiële verhoudingen binnen de recreatieschappen daarop aangepast.

Per schap levert de uittreding van de provincie en de nieuwe verdeling een gewijzigde onderlinge financiële verhouding op, die moet worden aangepast in de betreffende gemeenschappelijke regelingen. Alleen binnen het recreatieschap Zuidwestelijke Delta blijven de onderlinge financiële verhoudingen binnen het schap voor en na opheffing van het Koepelschap ongewijzigd.

De provinciale bijdrage in deze oplossing is conform het door hen gepresenteerde voorstel in het DB van het Koepelschap op 2 december 2015 en de daarbij uitgereikte rekenmodellen. Hierop zijn nog twee optimalisatieslagen toegepast.

Ten eerste is de financiële verhouding in het recreatieschap Zuidwestelijke Delta voor én na opheffing van het Koepelschap gelijk gehouden. Dit bleek mogelijk zonder het budgettair neutrale karakter van de opheffing van het Koepelschap teniet te doen. Voordeel hiervan is dat de Gemeenschappelijke Regeling van dit recreatieschap niet aangepast hoeft te worden ten gevolge van de opheffing van het Koepelschap. Vanzelfsprekend dient deze Gemeenschappelijke Regeling wel aangepast te worden op het uittreden van de provincie. Daarnaast zijn de bijdragen van de provincie en Rotterdam in de recreatieschappen Rottemeren, Voorne-Putten-Rozenburg en IJsselmonde ten opzichte van elkaar verschoven. Op deze wijze sluit de verdeling van de Rotterdamse bijdragen beter aan bij het relatieve belang van een schap voor Rotterdam en verschuift de bijdrage van de provincie in die schappen meer naar de buitenstedelijke gebieden. Deze verschuiving tussen de provincie en Rotterdam heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de andere deelnemers. Deze blijven gelijk. Het betreft een onderlinge herschikking van middelen van de provincie en Rotterdam in de recreatieschappen waar zowel de provincie als Rotterdam in deelnemen. De omvang van de begrotingen van deze drie recreatieschappen blijft gelijk.

Overzichten

Opmerking: De bij de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland in de tabellen opgenomen * en ** geven aan dat de Koepelschapbijdrage voor Rotterdam en de provincie één totaal bedrag betreft en niet door het Koepelschap naar een specifiek recreatieschap wordt herleid. Omdat de provincie en Rotterdam beiden in meerdere recreatieschappen deelnemen zijn naast de overzichten per recreatieschap ook voor hen aparte overzichten opgenomen.

IJsselmonde Huidige situatie	Huidig			
	Recreatieschap		+	Coepelschap = TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Totale bijdrage
Recreatieschap IJsselmonde				
Provincie	20,00	560.651	*	*
Rotterdam	45,00	1.261.465	**	**
Albrandswaard	4,59	128.670	45.477	174.147
Barendrecht	8,67	243.169	85.945	329.114
Ridderkerk	8,29	232.267	82.093	314.360
Hendrik-ido-Ambacht	5,29	148.390	52.446	200.836
Zwijndrecht	8,16	228.644	80.811	309.455
Totaal IJsselmonde	100,00	2.803.256		

Nieuwe situatie Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
IJsselmonde		
Recreatieschap		
Rotterdam	1.067.967	44,58
Albrandswaard	174.147	7,27
Barendrecht	329.114	13,74
Ridderkerk	314.360	13,12
Hendrik-ido-Ambacht	200.836	8,38
Zwijndrecht	309.455	12,92
Totaal Recreatieschap	2.395.880	100,00
Provincie	407.376	
Totaal IJsselmonde	2.803.256	

*, **: de Koepelschapsbijdrage voor Rotterdam en de provincie betreft één totaal bedrag. Het wordt door het Koepelschap niet herleid naar de recreatieschappen waar zij in deelnemen. Zie ook de afzonderlijke overzichten voor Rotterdam en de provincie hieronder.

Voorne-Putten-Rozenburg Huidige situatie	Huidig			
	Recreatieschap		+	Coepelschap = TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Totale bijdrage
Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg				
Provincie	15,00	378.183	*	*
Rotterdam	52,62	1.326.664	**	**
Bernisse	2,60	65.497	-789	64.708
Brielle	3,43	86.383	24.297	110.680
Hellevoetsluis	8,18	206.282	-47.400	158.882
Spijkenisse	15,24	384.259	201.858	586.117
Westvoorne	2,93	73.949	20.799	94.748
Totaal VPR	100,00	2.521.217		

Nieuwe situatie Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Voorne-Putten-Rozenburg		
Recreatieschap		
Rotterdam	531.426	34,36
Bernisse	64.708	4,18
Brielle	110.680	7,16
Hellevoetsluis	158.882	10,27
Spijkenisse	586.117	37,90
Westvoorne	94.748	6,13
Totaal Recreatieschap	1.546.561	100,00
Provincie	974.656	
Totaal VPR	2.521.217	

Opm: de Koepelschapsbijdrage van Hellevoetsluis en Bernisse zijn geheel toegerekend aan het recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg

Haringvliet Huidige situatie	Huidig			
	Recreatieschap		+	Coepelschap = TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Totale bijdrage
Recreatieschap Zuidwestelijke Delta deel Haringvliet				
Provincie	20,00	66.384	*	*
Bernisse	10,60	35.195	0	35.195
Hellevoetsluis	33,66	111.713	0	111.713
Niet-Koepelschap	35,74	118.631		
Totaal Haringvliet	100,00	331.923		

Nieuwe situatie Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Haringvliet		
Recreatieschap		
Bernisse	35.195	13,25
Hellevoetsluis	111.713	42,07
Niet-Koepelschap	118.631	44,68
Totaal Recreatieschap	265.539	100,00
Provincie	66.384	
Totaal Haringvliet	331.923	

Opm: de Koepelschapsbijdrage van Hellevoetsluis en Bernisse zijn geheel toegerekend aan het recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg

Krimpenerwaard

Huidige situatie	Huidig				
	Recreatieschap		+	Coepelschap	= TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Coepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Recreatieschap Groenalliantie deel Krimpenerwaard					
Provincie	65,00	1.267.003		*	*
Krimpen a/d IJssel	22,00	428.832		-228.593	200.239
Nederlek	7,50	146.193		-50.692	95.501
Niet-Koepelschap	5,50	107.208			
Totaal Krimpenerwaard	100,00	1.949.236			

Nieuwe situatie

Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Krimpenerwaard		
Recreatieschap		
Krimpen a/d IJssel	200.239	49,69
Nederlek	95.501	23,70
Niet-Koepelschap	107.208	26,61
Totaal Recreatieschap	402.948	100,00
Provincie	1.546.288	
Totaal Krimpenerwaard	1.949.236	

Midden Delfland

Huidige situatie	Huidig				
	Recreatieschap		+	Coepelschap	= TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Coepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Recreatieschap Midden-Delfland					
Provincie	17,61	613.227		*	*
Maassluis	5,18	180.342		42.509	222.851
Schiedam	10,63	370.176		247.354	617.530
Vlaardingen	11,45	398.651		174.703	573.354
Niet-Koepelschap	55,14	1.920.171			
Totaal Midden Delfland	100,00	3.482.567			

Nieuwe situatie

Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Midden-Delfland		
Recreatieschap		
Maassluis	222.851	12,62
Schiedam	617.530	34,97
Vlaardingen	573.354	32,47
Niet-Koepelschap	352.189	19,94
Totaal Recreatieschap	1.765.924	100,00
Provincie	148.661	
Rijk	1.567.982	
Totaal Midden Delfland	3.482.567	

Rotterdam

Huidige situatie	Huidig				
	Recreatieschap		+	Coepelschap	= TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Coepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Recreatieschap Rotterdam					
Provincie	16	596.999		*	*
Rotterdam	75	2.798.432		**	**
Niet-Koepelschap	9	335.812			
Totaal Rotterdam	100	3.731.243			

Nieuwe situatie

Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Rotterdam		
Recreatieschap		
Rotterdam	3.395.431	91,00
Niet-Koepelschap	335.812	9,00
Totaal Recreatieschap	3.731.243	100,00
Provincie	0	
Totaal Rotterdam	3.731.243	

Hitland

Huidige situatie	Huidig				
	Recreatieschap		+	Coepelschap	= TOTAAL
	%	Directe bijdrage		Coepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Recreatieschap Hitland					
Provincie	0,00	-			
Capelle a/d IJssel	61,77	349.864		184.694	534.558
Niet-Koepelschap	38,23	216.520			
Totaal Hitland	100,00	566.384			

Nieuwe situatie

Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden	Nieuw	
	Directe bijdrage	%
Hitland		
Recreatieschap		
Capelle a/d IJssel	349.864	61,77
Niet-Koepelschap	216.520	38,23
Totaal Recreatieschap	566.384	100,00
Provincie	-	
Totaal Hitland	566.384	

Rotterdam Huidige situatie		Huidig				
		Recreatieschap		+	Koepelschap	= TOTAAL
		%	Directe bijdrage		Koepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Rotterdam						
	Rottemeren	75,00	2.798.432			
	Voorne Putten Rozenburg	52,62	1.326.664			
	IJsselmonde	45,00	1.261.465			
	Midden Delfland	0,00	-			
Totaal Rotterdam			5.386.561		-391.737	4.994.824

Nieuwe situatie Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden		Nieuw	
		Directe bijdrage	%
Rotterdam			
	Rottemeren	3.395.431	91,00
	Voorne Putten Rozenburg	531.426	34,36
	IJsselmonde	1.067.967	44,58
	Midden Delfland	-	-
Totaal Rotterdam		4.994.824	

Provincie Zuid-Holland Huidige situatie		Huidig				
		Recreatieschap		+	Koepelschap	= TOTAAL
		%	Directe bijdrage		Koepelschaps bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Provincie						
	IJsselmonde	20,00	560.651			
	Voorne-Putten-Rozenburg	15,00	378.183			
	Krimpenerwaard	65,00	1.267.003			
	Haringvliet	20,00	66.384			
	Midden Delfland	17,61	613.227			
	Rottemeren	16,00	596.999			
	Hitland	0,00	-			
Totaal Provincie			3.482.447		-97.376	3.385.071

Nieuwe situatie Koepelschap opgeheven Provincie uitgetreden		Nieuw	
		Directe bijdrage	%
Provincie			
	IJsselmonde	407.376	-
	Voorne-Putten-Rozenburg	974.656	-
	Krimpenerwaard	1.546.288	-
	Haringvliet	66.384	-
	Midden Delfland	148.661	-
	Rottemeren	-	-
	Hitland	-	-
	(Afwikkeling) App.kosten	426.400	-
Totaal Provincie		3.569.765	

Opm: de te verwachten efficiencywinst op de apparaatskosten compenseert de toename van de bijdrage van de provincie (zie ook p13 en p16)

Hoofdstuk 4 Van invloed zijnde ontwikkelingen

De opheffing van het Koepelschap kan niet los gezien worden van andere ontwikkelingen die spelen in het veld van het buitenstedelijk groen. De van belang zijnde ontwikkelingen worden hieronder weergegeven.

1. Uittreding provincie uit het Koepelschap en de recreatieschappen met behoud van de provinciale bijdragen voor het buitenstedelijk groen

In het coalitieakkoord 2015-2019 heeft de provincie aangegeven dat zij haar deelname in de recreatieschappen en het Koepelschap wil beëindigen, maar zij haar totale budget voor recreatiegebieden beschikbaar wil houden.

Inmiddels heeft de provincie dan ook zowel het Koepelschap als de recreatieschappen per brief (d.d. 23-11-2015) medegedeeld dat zij per 31 december 2016 uit deze gemeenschappelijke regelingen treedt (voor Groenalliantie en Zuidwestelijke Delta per 31 december 2017) en dat daarbij het totale budget van de provincie voor recreatiegebieden onverminderd beschikbaar blijft. Zij heeft in de genoemde brief ook aangegeven dat indien een schap besluit tot gemeenschappelijke liquidatie zij voorkeur heeft voor het gezamenlijk behalen van de eindstreep boven een eenzijdige effectuering van de uittreding.

De provincie werkt een voorstel uit waarin zij aangeeft op welke wijze zij haar totale budget voor recreatiegebieden beschikbaar stelt. De provincie heeft het voornemen dit voorstel in het begin van het tweede kwartaal 2016 voor te leggen aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regelingen, en dus ook het Koepelschap. Voor dit voorstel neemt de provincie de in deze rapportage genoemde bedragen, na opheffing van het Koepelschap, als uitgangspunt.

2. Transitie recreatieschappen

Tegelijkertijd met het onderzoek naar de opheffing van het Koepelschap worden voor vier van de aangesloten recreatieschappen toekomstscenario's uitgewerkt. Het betreft de recreatieschappen Rottemeren, Midden Delfland, IJsselmonde en Voorne-Putten-Rozenburg. Enkele scenario's gaan daarbij ook uit van opheffing van het betreffende recreatieschap.

De betreffende recreatieschappen hebben nog geen keuze gemaakt uit de voorliggende toekomstscenario's, maar de bestuurlijke inzet is dat zij dat nog voor de zomer van 2016 zullen doen.

In geval gekozen wordt voor opheffing van een recreatieschap bestaat de mogelijkheid dat de gemeenten daaropvolgend nieuwe onderlinge (financiële) afspraken maken over het beheer van het buitenstedelijk groen in het betreffende gebied. Het heeft de voorkeur om bij het maken van deze onderlinge afspraken de nieuwe financiële verhoudingen na opheffing van het Koepelschap daarbij uitgangspunt te laten zijn. Op deze wijze wordt recht gedaan aan de gedachte achter de opheffingssystematiek van het Koepelschap (d.i.: bij opheffing blijft de bijdrage aan buitenstedelijk groen per inwoner gelijk).

Mocht de keuze van de besturen vallen op een wijziging van de structuur van het recreatieschap, dan dient de gemeenschappelijke regeling daarop aangepast te worden. Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling is ook nodig als gevolg van de opheffing van het Koepelschap, voor zover de onderlinge financiële verhoudingen veranderen. Daarnaast is ook een aanpassing nodig van de gemeenschappelijke regeling om de uitreding van de provincie Zuid-Holland daarin te verwerken. Al met al hebben de diverse transities dus ieder voor zich een effect op de gemeenschappelijke regeling en vragen om een aanpassing daarvan.

Aanpassing of opheffing van de gemeenschappelijke regeling, dan wel het maken van nieuwe (financiële) afspraken met regiogemeenten en de provincie, vraagt ieder voor zich om besluitvorming door de gemeenteraden en provinciale staten. Gezien de onderlinge samenhang en de complexiteit van de besluitvorming over de opheffing van het Koepelschap, de transities van de recreatieschappen en het uittreden van de provincie Zuid-Holland uit de recreatieschappen, hebben de betrokken gemeenten en de provincie de voorkeur uitgesproken deze besluitvorming op één moment te laten plaatsvinden. De provincie stuurt daarbij aan op gezamenlijke besluitvorming in het derde kwartaal van 2016.

3. Overdracht Groenservice Zuid-Holland aan Staatsbosbeheer

Op 24 september 2015 heeft de provincie Zuid-Holland met Staatsbosbeheer een intentieovereenkomst afgesloten voor de overdracht van het personeel van de G.Z-H van de provincie naar Staatsbosbeheer.

Op basis daarvan is een conceptovereenkomst opgesteld die de overdracht van de G.Z-H-medewerkers en taken aan Staatsbosbeheer regelt per 1 januari 2017.

In haar brief van 23 december 2015 aan het Koepelschap heeft de provincie Zuid-Holland gemeld dat Staatsbosbeheer en de Provincie voor de zomer van 2016 gezamenlijk een aanbod doen richting het Koepelschap in de vorm van een drie-partijenovereenkomst. Dit aanbod behelst de voortzetting van de werkzaamheden van de G.Z-H voor het Koepelschap (en de recreatieschappen) door Staatsbosbeheer voor 2017 en 2018. Als het aanbod door het Koepelschap wordt aangenomen vervalt de afbouwbepaling uit de huidige dienstverleningsovereenkomst met G.Z-H. (Deze afbouwbepaling houdt in dat bij vermindering, dan wel beëindiging, van de werkzaamheden zoals opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst, het Koepelschap gedurende maximaal vijf jaar de daar mee gemoeide kosten voor de G.Z-H voor haar rekening neemt. (Art.4 Dienstverleningsovereenkomst)

Voor een deel van de werkzaamheden die vallen onder de huidige dienstverleningsovereenkomst is door een werkgroep van de provincie Zuid-Holland en Staatsbosbeheer eerder geconstateerd dat niet alle taken van de G.Z-H behoren tot de reguliere activiteiten van Staatsbosbeheer. Het betreft hier met name de bestuursondersteuning. Staatsbosbeheer heeft inmiddels laten weten met het overnemen van de medewerkers van de G.Z-H ook deze taak te gaan uitvoeren. Hoe dit precies georganiseerd gaat worden, wordt mede op basis van eventuele specifieke wensen van het Koepelschap opgenomen in het organisatieplan dat Staatsbosbeheer in samenwerking met de G.Z-H ten behoeve van de overdracht opstelt. Afronding van dit organisatieplan is voorzien voor 1 juni 2016. Het resultaat hiervan zal ook neergelegd worden in de drie-partijenovereenkomst tussen Staatsbosbeheer, provincie Zuid-Holland en het Koepelschap.

4. Uitgangspunten van de transities

Voor de transities van de recreatieschappen in Zuid-Holland en het Koepelschap zijn gezamenlijke uitgangspunten en procesafspraken geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn op 18 februari 2016 voorgelegd aan vertegenwoordigers van de schapsbesturen. Men is verzocht deze uitgangspunten te hanteren bij de diverse transities waar zij nu voor staan. De uitgangspunten en procesafspraken werden positief ontvangen en van enkele aanvullingen voorzien. Het daarop aangepaste document met de uitgangspunten en procesafspraken voor het vormgeven van de transities van de recreatieschappen in Zuid-Holland (zie bijlage 3) is voorgelegd aan de afzonderlijke schapsbesturen met het verzoek om bij besluitvorming over de transities in te zetten op het hanteren van deze uitgangspunten en procesafspraken.

De opheffing van het Koepelschap, zoals in deze rapportage gepresenteerd, is gebaseerd op, en in lijn met, deze gezamenlijke geformuleerde uitgangspunten en procesafspraken.

5. Wegvallen bijdrage Capelle a/d IJssel na opheffing Koepelschap

De gemeente Capelle a/d IJssel is naast deelnemer in het Koepelschap deelnemer in het recreatieschap Hitland. Daarnaast draagt Capelle aan den IJssel jaarlijks zo'n € 185.000,- af aan het Koepelschap. In tegenstelling tot de andere recreatieschappen in Zuid-Holland is de provincie Zuid-Holland geen deelnemer in het recreatieschap Hitland. Dit betekent dat het niet mogelijk is om met de provinciale bijdrage de gevolgen van opheffing van het Koepelschap in het recreatieschap Hitland op te vangen. Om de totale geldstroom in het systeem in stand te houden én de opheffing van het Koepelschap voor alle partijen budgettair neutraal te laten plaatsvinden dienen dan ook met Capelle a/d IJssel aanvullende afspraken gemaakt te worden over de bestemming van haar huidige bijdrage aan het Koepelschap.

Capelle a/d IJssel staat echter op het standpunt dat haar bijdrage aan het Koepelschap geheel dient vrij te vallen ten behoeve van haar gemeente. Voorstellen die betrekking hebben op het compenseren van individuele gemeenten of andere schappen voor het wegvallen van de Koepelschapbijdrage van Capelle a/d IJssel, het afkopen van hun bijdrage of het beschikbaar houden van een bedrag ter grootte van hun bijdrage aan het Koepelschap voor regionale recreatiegebieden in haar directe omgeving, worden door Capelle a/d IJssel tot op heden afgewezen.

Met de provincie Zuid-Holland is een oplossing gevonden om, los van het standpunt van Capelle a/d IJssel, het Koepelschap voor de overige gemeenten budgettair neutraal op te heffen. Deze oplossing is in deze rapportage verwerkt.

De te verwachten efficiencywinst na opheffing van het Koepelschap (m.n. door het vervallen van bestuurskosten), maakt het namelijk mogelijk het wegvallen van de bijdrage van Capelle a/d IJssel te compenseren. De provincie neemt het risico hiervan op zich. Dit betekent dat de (afwikkeling) van de apparaatskosten van het Koepelschap voor rekening komen van de provincie, maar tegelijkertijd ook de te verwachten efficiencywinst daarop (zie ook p 16). Daardoor kan de opheffing van het Koepelschap ook zonder de bijdrage van Capelle a/d IJssel voor de overige gemeenten budgettair neutraal plaatsvinden. Zonder aanvullende afspraken met Capelle a/d IJssel levert deze oplossing Capelle a/d IJssel een voordeel op van jaarlijks ongeveer € 185.000,-.

Het bestuur van het Koepelschap wordt geadviseerd de gemeente Capelle a/d IJssel te verzoeken het vrijvallende bedrag na opheffing van het Koepelschap (meerjarig) beschikbaar te houden voor de ontwikkeling en instandhouding van buitenstedelijk groen. Bijvoorbeeld door deze middelen aan te wenden voor recreatiegebieden in de directe omgeving van Capelle a/d IJssel, zoals de Groene

Zoom, of als extra kwaliteitsimpuls ten behoeve van Hitland. De besluitvorming hierover ligt vanzelfsprekend bij de gemeente Capelle a/d IJssel zelf.

Indien Capelle a/d IJssel niet bereid is tot een dergelijke afspraak, dan resteren het bestuur van het Koepelschap de volgende opties:

- Het Koepelschap wel budgettair neutraal opheffen voor de overige deelnemers en accepteren dat alleen Capelle a/d IJssel hierbij een financieel voordeel heeft dat wordt opgebracht door de te verwachte efficiencywinst na opheffing van het Koepelschap (voor risico provincie);
- Het Koepelschap wel opheffen en medewerking van Capelle zo nodig juridisch afdwingen, bijvoorbeeld door het opleggen van een afkoopsom die ten goede komt aan de overige deelnemers.
- Afzien van opheffing van het Koepelschap en daarmee de bijdrage van Capelle a/d IJssel in stand houden

De in dit rapport gepresenteerde wijze van opheffen van het Koepelschap, inclusief de daarin vermelde bedragen, zijn voor de eerste twee opties van toepassing. In de tweede optie (een afkoopsom afdwingen bij Capelle a/d/ IJssel) komt bij een positieve uitkomst van de onderhandelingen, dan wel een proces, nog een bedrag ter grootte van de afkoopsom beschikbaar voor verdeling over de deelnemers.

6. Uittreding Rijk uit recreatieschap Midden Delfland

In 2011 heeft het Rijk besloten om uit het recreatieschap Midden-Delfland te treden. Over deze uittreding zijn een rechtszaak en een procedure bij de Raad van State gevoerd. De Raad van State heeft bepaald dat de uittreding van het Rijk per 31 december 2011 heeft plaatsgevonden en dat de achterblijvende partijen recht hebben op een financiële compensatie voor een periode van 5 jaar. Onderhandelingen met het Rijk over de omvang van de compensatie voor het uittreden van het Rijk uit dit recreatieschap zijn nog niet afgerond.

De uittreding heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de begroting van het recreatieschap Midden Delfland. Deze zal naar beneden bijgesteld moeten worden. Om hiervoor kaders aan te dragen en risico's beheersbaar te maken hebben de deelnemers in Midden Delfland besloten hun bijdragen aan dat recreatieschap te maximeren. In haar vergadering van september 2015 heeft het DB van het recreatieschap Midden Delfland ingestemd met een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van het recreatieschap Midden Delfland, waarin de deelnemers hun financiële risico's tot een bepaald maximum beperkt hebben. Dit maximum komt overeen met hun huidige bijdrage aan dat schap.

Door deze aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van Midden Delfland lopen ook de overige deelnemers in het Koepelschap geen risico op mogelijke tekorten in het recreatieschap ten gevolge van de uittreding van het Rijk. De bijdragen aan het recreatieschap Midden Delfland (die nog voor opheffing van het Koepelschap verrekend worden) zullen door deze wijziging niet groter worden dan de huidige bijdragen van de deelnemers in Midden Delfland die ook deelnemer zijn in het Koepelschap, (provincie Zuid-Holland, Vlaardingen, Schiedam en Maassluis)

Ondanks de maximering van hun bijdragen aan het recreatieschap Midden Delfland sluiten de gemeenten Vlaardingen, Maassluis en Schiedam niet uit dat zij in de toekomst extra moeten bijdragen aan die gebieden ten gevolge van de uittreding van het Rijk. Het is namelijk nog onzeker of

met de gemaximeerde bijdragen en de resterende reserves van dit schap, de overbrugging gemaakt kan worden naar een begroting voor het schap waarin de uittreding van het Rijk geheel wordt opgevangen. In geval een aanvullende bijdrage van Vlaardingen, Maassluis en Schiedam aan het schap Midden Delfland realiteit lijkt te worden, zullen deze gemeenten, zolang het Koepelschap nog bestaat, dit onderwerp agenderen in het DB van het Koepelschap. De situatie kan dan in het DB nader toegelicht worden en besproken kan worden hoe het Koepelschap zich kan inspannen om dit als een gezamenlijke opgave te zien.

De geformuleerde uitgangspunten en procesafspraken (bijlage 3) voor de verschillende transities die momenteel in het veld plaatsvinden, en de nog te maken afspraken over de omvang, vorm en juridische structuur van de provinciale bijdragen bieden daarnaast ruimte om ook na opheffing van het Koepelschap het gesprek aan te kunnen gaan met de provincie en andere betrokken gemeenten over het evenwichtig verdelen van de middelen in Midden Delfland, passend bij de strategische opgaven, de aanwezige risico's en recreatiebehoeften in het gebied.

Hoofdstuk 5 Tien voorwaarden voor een definitief besluit tot opheffing

Rekening houdend met de geschetste ontwikkelingen, voorafgaande besluitvorming in het Dagelijks Bestuur van het Koepelschap en de technische vereisten die de Gemeenschappelijke Regeling Koepelschap Buitenstedelijk Groen stelt, dient aan de volgende voorwaarden voldaan te worden wil het Koepelschap budgettair neutraal opgeheven kunnen worden:

1. Alle deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met de opheffing van het Koepelschap. De gemeenschappelijke regeling van het Koepelschap stelt dat een besluit tot opheffing van het Koepelschap alleen op basis van gelijklopende besluiten van alle deelnemers kan worden genomen. (art.30 van de Gemeenschappelijke Regeling Koepelschap Buitenstedelijk Groen)
2. De deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met de herverdeling van hun middelen zoals weergegeven in deze rapportage.
3. De provincie Zuid-Holland neemt de (afwikkeling van) de apparaatskosten van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen voor haar rekening, waaronder het beleggen van de taken en middelen voor het Terrein Beheer Model.

Toelichting: De huidige totale bijdrage aan het Koepelschap bestaat voor de gemeenten en de provincie uit het vereveningsbedrag plus een bijdrage aan de apparaatskosten van het Koepelschap. In de gemeenschappelijke regeling van het Koepelschap is namelijk afgesproken dat de gemeenten en de provincie ieder 50% van de apparaatskosten voor haar rekening nemen. De apparaatskosten dekken de kosten van de dienstverleningsovereenkomst die het Koepelschap heeft gesloten met de Groen Service Zuid-Holland.

De gekozen opheffingssystematiek houdt in dat de gemeenten hun gehele bijdrage aan (of van) het Koepelschap toevoegen aan (of verminderen op) hun bijdrage aan het betreffende recreatieschap. Hiermee komt hun huidige aandeel in de apparaatskosten van het Koepelschap na opheffing direct ten goede aan de recreatieschappen. Tegelijkertijd neemt de provincie (de afwikkeling) van de apparaatskosten voor haar rekening. Dit betekent tevens dat de efficiencywinst die veroorzaakt wordt door het wegvallen van een deel van de apparaatskosten uiteindelijk de provincie toekomt. Zij zal deze efficiencywinst gebruiken om de extra kosten ten gevolge van de volgende voorwaarde (wegvallen bijdrage Capelle a/d IJssel) op te vangen.

De afwikkeling van de apparaatskosten van het Koepelschap omvatten ook het herbeleggen van de taken en middelen voor het Terrein Beheer Model, een instrument dat alle recreatieschappen ten goede komt. In het komende driepartijenoverleg tussen de provincie, het recreatieschap en Staatsbosbeheer, ten behoeve van de overgang van de Groen Service Zuid-Holland naar Staatsbosbeheer, dient dit nader geregeld te worden.

4. De deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met het compenseren van het wegvallen van de Koepelschapbijdrage van Capelle a/d IJssel door de te verwachten efficiencywinst ten gevolge van het opheffen van het Koepelschap. De provincie draagt hiertoe het risico door de apparaatskosten én de bijdrage van Capelle a/d IJssel bij de opheffing van het Koepelschap voor haar rekening te nemen. Het bestuur van het Koepelschap komt met

Capelle a/d IJssel tot definitieve afspraken over bestemming, dan wel beëindiging, van haar bijdrage.

5. De provincie legt met de deelnemers in de recreatieschappen de omvang, duur en juridische vorm van haar bijdrage aan het recreatieschap na uittreding uit dat recreatieschap vast. De omvang van deze bijdragen is gelijk aan de bedragen zoals deze voor de provincie zijn opgenomen in deze rapportage voor de situatie na opheffing van het Koepelschap (uitgedrukt in cijfers 2016). De provincie en de deelnemers in de recreatieschappen maken nadere afspraken over de duur en juridische vorm ("Tool box") van de provinciale bijdrage.
6. In geval een recreatieschap blijft bestaan na opheffing van het Koepelschap, wijzigen de deelnemers in het Koepelschap de onderlinge financiële verhoudingen in de gemeenschappelijke regeling van hun recreatieschap(pen) zoals weergegeven in deze rapportage.
7. In geval een recreatieschap blijft bestaan na opheffing van het Koepelschap, gaan de gemeenten die niet deelnemer zijn in het Koepelschap Buitenstedelijk Groen, maar wel deelnemer zijn in één van de betrokken recreatieschappen, akkoord met de wijziging van onderlinge financiële verhoudingen in de gemeenschappelijke regeling van dat recreatieschap.

Toelichting: Voor de niet-Koepelschap deelnemers heeft de opheffing van het Koepelschap geen financiële gevolgen. Ook blijft hun percentuele aandeel in een recreatieschap gelijk. Maar de onderlinge financiële verhoudingen tussen de Koepelschap-deelnemers in het betreffende recreatieschap veranderen wel. Om dit vast te leggen is een wijziging in de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Deze wijziging heeft ook de instemming van de gemeenten nodig die geen deelnemer zijn in het Koepelschap Buitenstedelijk Groen.

8. In geval een recreatieschap besluit zich gelijktijdig met de opheffing van het Koepelschap te ontbinden dan gelden de hier genoemde voorwaarden voor opheffing van het Koepelschap onverminderd. Voor eventuele nieuwe financiële afspraken tussen de betrokken deelnemers, dan wel nieuwe juridische vormen voor het beheer en de financiering van recreatiegebieden, worden de financiële verhoudingen zoals opgenomen in deze rapportage, zoals deze gelden voor de situatie na opheffing van het Koepelschap (uitgedrukt in cijfers 2016), als uitgangspunt gehanteerd.
9. Het bestuur van het Koepelschap komt een drie-partijenovereenkomst overeen met Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland over de overdracht van de dienstverlening van de G.Z-H naar Staatsbosbeheer.
10. De provincie Zuid-Holland herziet haar genomen uittredingsbesluit per 31 december 2016 ten gunste van een gezamenlijk opheffingsbesluit van het Koepelschap.

Hoofdstuk 6 Datum van opheffing

Op het moment dat aan de bovengenoemde 10 voorwaarden is voldaan kan het bestuur van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen definitief besluiten het Koepelschap op te heffen.

Het besluit tot opheffing van het Koepelschap dient door de gemeenteraden van de gemeenten die deelnemer zijn in het Koepelschap en de provinciale staten van Zuid-Holland bekrachtigd te worden. Gezien de verschillende transities die momenteel spelen in het veld van het buitenstedelijk groen (opheffing Koepelschap, uittreding provincie uit de recreatieschappen en het al dan niet opheffen van recreatieschappen) hebben de betrokken gemeenten en de provincie de voorkeur uitgesproken alle transities in één keer aan de betreffende raden en staten voor te leggen. Zij hebben de voorkeur uitgesproken als datum voor effectuering van de transities 1 januari 2018 te hanteren.

Om die reden wordt voorgesteld het Koepelschap Buitenstedelijk Groen per 1 januari 2018 op te heffen.

Volledigheidshalve wordt hier opgemerkt dat in tegenstelling tot de hierboven genoemde 10 voorwaarden, besluitvorming over de toekomstscenario's van de verschillende recreatieschappen geen voorwaarde is voor opheffing van het Koepelschap. De opheffing van het Koepelschap zou ook kunnen plaatsvinden zonder besluitvorming over de toekomstscenario's van de recreatieschappen. De bestuurlijke wens is deze besluiten op hetzelfde moment te nemen

Hoofdstuk 7 Conclusie

Opheffing van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen is mogelijk zonder dat dit budgettaire consequenties heeft voor de deelnemers in het Koepelschap en de begrotingen van de betrokken recreatieschappen.

Om de opheffing van het Koepelschap voor iedere deelnemer budgettair neutraal te laten verlopen is een systematiek ontwikkeld die bestaat uit twee belangrijke onderdelen:

- Ten eerste bestemmen de gemeenten hun huidige gemeentelijke bijdrage aan het recreatieschap, vermeerderd of verminderd met hun huidige Koepelschapbijdrage, na opheffing van het Koepelschap volledig aan het recreatieschap / recreatieschappen waar de betreffende gemeente in deelneemt.
- Ten tweede past de provincie haar bijdrage over de verschillende schappen aan om de ongewenste financiële effecten op de schapsbegrotingen te corrigeren.

Gezien de verschillende transities die momenteel spelen in het veld van het buitenstedelijk groen (opheffing Koepelschap, uittreding provincie uit de recreatieschappen en het al dan niet opheffen van recreatieschappen) hebben de betrokken gemeenten en de provincie de voorkeur uitgesproken alle transities in één keer aan de betreffende raden en staten voor te leggen. Om die reden wordt voorgesteld het Koepelschap per 1 januari 2018 op te heffen.

Een definitief besluit tot budgettair neutrale opheffing van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen kan genomen worden als aan de volgende 10 voorwaarden wordt voldaan:

1. Alle deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met de opheffing van het Koepelschap.
2. De deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met de herverdeling van hun middelen zoals weergegeven in deze rapportage.
3. De provincie Zuid-Holland neemt de (afwikkeling van) de apparaatskosten van het Koepelschap voor haar rekening, waaronder het beleggen van de taken en middelen voor het Terrein Beheer Model.
4. De deelnemers in het Koepelschap gaan akkoord met het compenseren van het wegvallen van de Koepelschapbijdrage van Capelle a/d IJssel door de te verwachten efficiencywinst. Het bestuur van het Koepelschap komt met Capelle a/d IJssel tot definitieve afspraken over bestemming, dan wel beëindiging, van haar bijdrage
5. De provincie legt met de deelnemers in de recreatieschappen de omvang, duur en juridische vorm van haar bijdrage aan het recreatieschap na uittreding uit dat recreatieschap vast.
6. In geval een recreatieschap blijft bestaan na opheffing van het Koepelschap, wijzigen de deelnemers in het Koepelschap de onderlinge financiële verhoudingen in de gemeenschappelijke regeling van hun recreatieschap(pen) overeenkomstig het voorstel in dit rapport.
7. In geval een recreatieschap blijft bestaan na opheffing van het Koepelschap, gaan de gemeenten die niet deelnemer zijn in het Koepelschap, maar wel deelnemer zijn in één van

de betrokken recreatieschappen, akkoord met de wijziging van onderlinge financiële verhoudingen in de gemeenschappelijke regeling van dat recreatieschap ten gevolge van de opheffing van het Koepelschap.

8. In geval een recreatieschap besluit zich gelijktijdig met de opheffing van het Koepelschap te ontbinden dan gelden de voorwaarden voor opheffing van het Koepelschap onverminderd. Voor eventuele nieuwe financiële afspraken tussen de betrokken deelnemers, dan wel nieuwe juridische vormen voor het beheer en de financiering van recreatiegebieden, worden de nieuwe financiële verhoudingen als uitgangspunt gehanteerd.
9. Het bestuur van het Koepelschap komt een drie-partijenovereenkomst overeen met Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland over de overdracht van de dienstverlening van de G.Z-H naar Staatsbosbeheer.
10. De provincie Zuid-Holland herzielt haar genomen uittredingsbesluit per 31 december 2016 ten gunste van een gezamenlijk opheffingsbesluit van het Koepelschap.

Arno van Prooijen
April 2016

Dit onderzoek is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Kees van Oorschot, gemeente Rotterdam, Astrid de Wit, provincie Zuid-Holland en de provinciale werkgroep Governance waarin alle provinciale recreatieschappen vertegenwoordigd zijn.

Bijlage 1

Achtergrondnotitie Koepelschap Buitenstedelijk Groen

T.b.v. bestuurlijke gesprekken voorjaar 2015

Op 11 juli 2014 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen ingestemd met een onderzoek naar ontvlechting en opheffing van het Koepelschap. Door het AB zijn middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Rotterdam om voor dit onderzoek een projectleider aan te stellen. In het najaar van 2014 is Arno van Prooijen van het Bureau Interim Management (BRIM) van de gemeente Rotterdam aan de slag gegaan om deze opdracht uit te voeren. Na een bureaustudie van de beschikbare informatie, een gesprek met de Groenservice Zuid-Holland (GZH) en een overleg met een ambtelijke vertegenwoordiging van de provincie, wordt begin 2015 een bestuurlijke gespreksronde gehouden. Deze notitie is gemaakt ter voorbereiding van deze gesprekken.

Achtergrond Koepelschap

De oorsprong van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen ligt in de periode dat het Openbaar Lichaam Rijnmond actief was. Men vond dat het tekort aan recreatief groen rond Rotterdam, zou moeten worden verminderd. Daarbij zou er een evenwichtige verdeling van de kosten van inrichting, beheer, bestuurlijke aansturing en organisatie moeten worden gerealiseerd. Voor beide doelen werd in 1987 het Financieel Koepelschap Openlucht recreatie opgericht.

In 2004 werd, op basis van een onderzoek naar het functioneren van dit (eerste) Koepelschap, geconcludeerd dat het werkveld verbreed moest worden. In 2006 werd vervolgens het Koepelschap Buitenstedelijk Groen opgericht waarin het oorspronkelijke financieel koepelschap opging.

Huidige doelstellingen van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Het Koepelschap voor het Buitenstedelijk Groen heeft tot doel om "op basis van rijks-, provinciaal en regionaal programma/beleid in onderlinge samenhang een evenwichtige ontwikkeling en instandhouding van het buitenstedelijk groen als geheel in het gebied en in verhouding tot zijn omgeving, te bevorderen."

Dit nieuwe koepelschap kreeg dus een breder takenpakket waarbij m.n. opvalt dat naast het beheer ook de ontwikkeling van nieuwe gebieden nadrukkelijk de aandacht kreeg. Het koepelschap kreeg een rol toebedeeld in de aansturing van de herinrichting van gronden t.b.v. nieuwe recreatiegebieden en de verwerving/verdeling van gelden voor deze aanleg van nieuwe gebieden. Juist deze taken zijn echter na 2006 niet zozeer door het koepelschap opgepakt, maar door de Stadsregio Rotterdam. Daarmee ontstond er uiteindelijk een vrij strakke scheiding tussen de ontwikkeltaken (aangestuurd door de stadsregio) en de beheertaken (onder regie van het koepelschap).

De gemeenschappelijke regeling beschrijft de taken van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen (zie bijlage). Geconcludeerd kan worden dat maar enkele van die taken sinds de oprichting in 2006 tot volledige wasdom zijn gekomen. Feitelijk kan zelfs gesteld worden dat dit voornamelijk geldt voor de verevening van de financiële bijdragen aan de afzonderlijke recreatieschappen. En dan alleen de verevening van de beheers- en exploitatiekosten. (De gemeenschappelijke regeling voorziet ook in de verevening van investeringen in nieuwe ontwikkelingen. Door de rol die de Stadsregio hierin nam zijn deze echter niet via het koepelschap verevend.)

De overige taken zijn in veel mindere mate, of niet, ingevuld. Recent werd wel een gezamenlijk recreantenonderzoek uitgevoerd en is een visie opgesteld voor de inhoudelijke vernieuwing van de

recreatiegebieden. Daarnaast is het koepelschap in de afgelopen jaren gebruikt om centrale afspraken te maken over bezuinigingen (15%) en indexaties.

Deelnemers aan het Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Deelnemers aan het koepelschap zijn, naast de provincie, m.n. gemeenten in de regio Rotterdam. Er zijn geen gemeenten uit het voormalige stadsgewest Haaglanden die deelnemer zijn, hoewel sommigen wel participeren in recreatieschappen (zoals Delft en Midden-Delfland). Gemeente Lansingerland is de enige gemeente in de voormalige stadsregio Rotterdam, die niet deelneemt in het koepelschap.

De huidige deelnemers zijn:

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Albrandswaard
- Gemeente Barendrecht
- Gemeente Bernisse (per 1 januari 2015 samen met Spijkenisse: gemeente Nissewaard)
- Gemeente Brielle
- Gemeente Capelle aan den IJssel
- Gemeente Hellevoetsluis
- Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- Gemeente Krimpen aan den IJssel
- Gemeente Maassluis
- Gemeente Nederlek (per 1 januari 2015 onderdeel van gemeente Krimpenerwaard)
- Gemeente Ridderkerk
- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Schiedam
- Gemeente Spijkenisse (per 1 januari 2015 samen met Bernisse: gemeente Nissewaard)
- Gemeente Vlaardingen
- Gemeente Westvoorne
- Gemeente Zwijndrecht

Werking mechanisme jaarlijkse verevening Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Allereerst worden alle bijdragen van de provincie en de afzonderlijke gemeenten (die deelnemen in het koepelschap) aan de recreatieschappen bij elkaar opgeteld. 25% van dit totaalbedrag komt voor rekening van de provincie, de overige 75% voor rekening van de deelnemende gemeenten.

Daarna vindt de financiële verevening van het bedrag dat voor rekening van de gemeenten komt plaats. Dit heeft tot doel dat iedere deelnemer in het koepelschap per inwoner evenveel betaalt aan de recreatieschappen.

De 75% wordt gedeeld door het totaal aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Zo wordt de bijdrage per inwoner berekend.

Deze bijdrage per inwoner over het geheel wordt vergeleken met de bijdrage per inwoner per gemeente zoals die geldt vóór de verevening. Het blijkt dat sommige gemeenten vóór verevening meer per inwoner betalen aan recreatieschappen en anderen juist minder. De gemeenten die minder bijdragen vóór verevening storten een aanvullende bijdrage in het koepelschap. Deze aanvullende bijdrage vloeit weer terug naar de gemeenten die vóór verevening meer per inwoner betalen.

Hiermee is de verevening volbracht en betaalt elke gemeente uiteindelijk evenveel per inwoner.

Vermeld dient te worden dat het aantal inwoners nog gecorrigeerd wordt voor de grootte van de gemeente. Grotere gemeenten betalen daarmee meer per inwoner dan kleinere gemeenten.

De actuele bijdrage (begroting 2015) per inwoner is € 6,72 voor kleine gemeenten (minder dan 20.000 inwoners), € 6,88 voor middelgrote gemeenten (20.000-50.000 inwoners) en € 8,00 voor grote gemeenten (groter dan 50.000 inwoners).

Ondersteuning Koepelschap Buitenstedelijk Groen

De GZH voert het secretariaat van het koepelschap. Daarbij horen het organiseren van vergaderingen t.b.v. het AB en het DB van het koepelschap, financiële ondersteuning t.b.v. de verevening en juridische advisering. Daarnaast wordt het Terrein Beheer Model (TBM) dat door alle recreatieschappen toegepast wordt, centraal beheerd. De hiervoor toegerekende arbeidsinzet (3 fte) drukken op de begroting van het koepelschap. Er worden in totaliteit door het koepelschap 4,34 fte gefinancierd bij de GZH. De totale apparaatskosten voor het Koepelschap Buitenstedelijk Groen bedragen in 2015 € 393.000,-.

Deze apparaatskosten worden voor 50% door de provincie gedragen en voor 50% door de deelnemende gemeenten (naar rato van aantal inwoners).

Oplossingsrichtingen ontvlechting Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Om het koepelschap op te kunnen heffen dient vooral een oplossing gevonden te worden voor de verevening. De overige taken zijn gering in omvang en kunnen voor zover noodzakelijk elders ondergebracht worden.

Uitgangspunt bij het zoeken naar een oplossing voor de verevening is dat opheffing van het koepelschap geen invloed heeft op het bedrag dat de gemeenten en provincie jaarlijks bijdragen aan de recreatieschappen. Met andere woorden: de huidige bijdrage per inwoner na verevening blijft gelijk na opheffing van het koepelschap.

Wij onderzoeken nu of het mogelijk is de huidige gemeentelijke bijdrage aan het recreatieschap, vermeerderd of verminderd met het vereveningsbedrag, volledig te bestemmen voor het recreatieschap waar de betreffende gemeente in deelneemt, zonder dat daarmee de totale begroting van het betreffende recreatieschap verandert. Begrotingstechnisch blijft hiermee voor de gemeenten, de provincie en de recreatieschappen de operatie neutraal. Belangrijkste consequentie is dat door de veranderende bijdragen aan de recreatieschappen de financiële verhoudingen tussen de gemeentes en provincie enigszins zal veranderen. Dit heeft trouwens geen invloed op de zeggenschap. Iedere deelnemer in een recreatieschap heeft in het AB namelijk één stem, ongeacht de financiële bijdrage. Uitzondering daarop is de gemeente Rotterdam, die 2 stemmen heeft in het AB.

Opheffing van het koepelschap kan volgens de Gemeenschappelijke Regeling alleen plaatsvinden met algemene instemming.

Arno van Prooijen en Kees van Oorscot, 6 januari 2015

Bijlage: Doel en taken Koepelschap Buitenstedelijk Groen.

Huidige doelstellingen van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling van 2006 heeft het koepelschap een regierol die gericht is op de ontwikkeling van de (her-)inrichting en het beheer van de regioparken Rottemeren, IJsselmonde, Midden-Delfland en de overige groenstructuren in de regio met als doel te komen tot een doelgerichte en doelmatige inzet van middelen. Het koepelschap voor het Buitenstedelijk Groen heeft tot doel om op basis van rijks-, provinciaal en regionaal programma/beleid in onderlinge samenhang een evenwichtige ontwikkeling en instandhouding van het buitenstedelijk groen als geheel in het gebied en in verhouding tot zijn omgeving, te bevorderen

In de Gemeenschappelijke Regeling van 2006 zijn de volgende taken opgenomen:

- het formuleren van de strategische inzet en aansturing van beheer en (her)inrichting op grond van door het rijk, provincie en gemeenten vastgesteld beleid ter opheffing van het tekort aan buitenstedelijk groen voor natuur- en recreatieschappen en/of daartoe (om)gevormde bestuurlijke platforms voor gebiedsgericht werken, evenals overige terreinbeherende instanties;
- het doelmatig en doelgericht alloceren en aanwenden van rijks- en provinciale middelen, alsmede het bepalen van maximale bijdragen van de deelnemende gemeenten voor de instandhouding en ontwikkeling van groengebieden;
- de verwerving, doelmatige aanwending en doelgerichte toewijzing van de rijks-, en provinciale middelen binnen het gebied;
- het doen uitvoeren van de vastgestelde doelen;
- het onder te stellen voorwaarden toekennen en het beschikbaar stellen van financiële bijdragen in de uitvoering/uitwerking van de hiervoor bedoelde doelen, voornamelijk aan (natuur- en) recreatieschappen in het gebied en in voorkomende gevallen aan andere overheden onderscheidenlijk overige terreinbeherende instanties niet zijnde deelnemers van eerder genoemde schappen in en buiten het gebied;
- de verevening van de financiële bijdragen;
- het evalueren en monitoren van het doen uitvoeren van de vastgestelde doelen, alsmede van de doelmatige aanwending en doelgerichte toewijzing.

In de praktijk is het koepelschap vooral actief op het gebied van de verevening van de financiële bijdragen.

Bijlage 2: Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen, budgettair neutraal, met behoud van totale geldstromen

Verdeling bijdragen gemeenten en provincie per schap op basis van begroting 2016

Met Koepelschap

Huidige situatie
Incl. apparaatskosten

	Huidig				
	Recreatieschap		+	Koepelschap	= TOTAAL
	% in recreatieschap, huidig	Directe bijdrage aan recreatieschap		Koepelschap-bijdrage incl. apparaatskosten	Totale bijdrage
Recreatieschap IJsselmonde					
Provincie	20,00	560.651		*	*
Rotterdam	45,00	1.261.465		**	**
Albrandswaard	4,59	128.670		45.477	174.147
Barendrecht	8,67	243.169		85.945	329.114
Ridderkerk	8,29	232.267		82.093	314.360
Hendrik-ido-Ambacht	5,29	148.390		52.446	200.836
Zwijndrecht	8,16	228.644		80.811	309.455
Totaal IJsselmonde	100,00	2.803.256			
Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg					
Provincie	15,00	378.183		*	*
Rotterdam	52,62	1.326.664		**	**
Bernisse	2,60	65.497		-789	64.708
Brielle	3,43	86.383		24.297	110.680
Hellevoetsluis	8,18	206.282		-47.400	158.882
Spijkenisse	15,24	384.259		201.858	586.117
Westvoorne	2,93	73.949		20.799	94.748
Totaal VPR	100,00	2.521.217			
Recreatieschap Groenalliantie, deel Krimpenerwaard					
Provincie	65,00	1.267.003		-	-
Krimpen a/d IJssel	22,00	428.832		-228.593	200.239
Nederlek	7,50	146.193		-50.692	95.501
Niet-Koepelschap	5,50	107.208			
Totaal Krimpenerwaard	100,00	1.949.236			
Recreatieschap Zuidwestelijke Delta, deel Haringvliet					
Provincie	20,00	66.384		*	*
Bernisse	10,60	35.195		0	35.195
Hellevoetsluis	33,66	111.713		0	111.713
Niet-Koepelschap	35,74	118.631			
Totaal Haringvliet	100,00	331.923			
Recreatieschap Midden Delfland					
Provincie	17,61	613.227		*	*
Maassluis	5,18	180.342		42.509	222.851
Schiedam	10,63	370.176		247.354	617.530
Vlaardingen	11,45	398.651		174.703	573.354
Niet-Koepelschap	55,14	1.920.171			
Totaal Midden Delfland	100,00	3.482.567			
Recreatieschap Rotterdam					
Provincie	16	596.999		*	*
Rotterdam	75	2.798.432		**	**
Niet-Koepelschap	9	335.812			
Totaal Rotterdam	100	3.731.243			
Recreatieschap Hitland					
Provincie	0,00	-			
Capelle a/d IJssel	61,77	349.864		184.694	534.558
Niet-Koepelschap	38,23	216.520			
Totaal Hitland	100,00	566.384			
Totale provincie en gemeenten die in meerdere recreatieschappen deelnemen					
*: Totaal provincie		3.482.447		-97.376	3.385.071
** : Totaal Rotterdam		5.386.561		-391.737	4.994.824
Totaal Bernisse		100.692		-789	99.903
Totaal Hellevoetsluis		317.995		-47.400	270.595

Opmerking: de Koepelschapsbijdragen van Hellevoetsluis en Bernisse zijn geheel toegerekend aan het recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg.

Zonder Koepelschap

Nieuwe situatie
Incl. apparaatskosten
Provincie uitgetreden

	Nieuw	
	Directe bijdrage	% in recreatieschap, nieuw
IJsselmonde		
Recreatieschap		
Rotterdam	1.067.967	44,58
Albrandswaard	174.147	7,27
Barendrecht	329.114	13,74
Ridderkerk	314.360	13,12
Hendrik-ido-Ambacht	200.836	8,38
Zwijndrecht	309.455	12,92
Totaal Recreatieschap	2.395.880	100,00
Provincie	407.376	
Totaal IJsselmonde	2.803.256	
Voorne-Putten-Rozenburg		
Recreatieschap		
Rotterdam	531.426	34,36
Bernisse	64.708	4,18
Brielle	110.680	7,16
Hellevoetsluis	158.882	10,27
Spijkenisse	586.117	37,90
Westvoorne	94.748	6,13
Totaal Recreatieschap	1.546.561	100,00
Provincie	974.656	
Totaal VPR	2.521.217	
Krimpenerwaard		
Recreatieschap		
Krimpen a/d IJssel	200.239	49,69
Nederlek	95.501	23,70
Niet-Koepelschap	107.208	26,61
Totaal Recreatieschap	402.948	100,00
Provincie	1.546.288	
Totaal Krimpenerwaard	1.949.236	
Haringvliet		
Recreatieschap		
Bernisse	35.195	13,25
Hellevoetsluis	111.713	42,07
Niet-Koepelschap	118.631	44,68
Totaal Recreatieschap	265.539	100,00
Provincie	66.384	
Totaal Haringvliet	331.923	
Midden-Delfland		
Recreatieschap		
Maassluis	222.851	12,62
Schiedam	617.530	34,97
Vlaardingen	573.354	32,47
Niet-Koepelschap	352.189	19,94
Totaal Recreatieschap	1.765.924	100,00
Provincie	148.661	
Rijk	1.567.982	
Totaal Midden Delfland	3.482.567	
Rotterdam		
Recreatieschap		
Rotterdam	3.395.431	91,00
Niet-Koepelschap	335.812	9,00
Totaal Recreatieschap	3.731.243	100,00
Provincie	0	
Totaal Rotterdam	3.731.243	
Hitland		
Recreatieschap		
Capelle a/d IJssel	349.864	61,77
Niet-Koepelschap	216.520	38,23
Totaal Recreatieschap	566.384	100,00
Provincie	-	
Totaal Hitland	566.384	
(afwikkeling) Apparaatskosten		
Provincie	426.400	100,00
Totale provincie en gemeenten die in meerdere recreatieschappen deelnemen		
*: Deel provincie	3.569.765	
** : Totaal Rotterdam	4.994.824	
Totaal Bernisse	99.903	
Totaal Hellevoetsluis	270.595	

Opmerking: te boeken efficiëncywinst op de apparaatskosten dekt de toename van de bijdrage van de provincie

Gezamenlijke uitgangspunten en procesafspraken voor het vormgeven van de transities van de recreatieschappen in Zuid-Holland

Bijgesteld n.a.v. het bestuurlijk afstemmingsoverleg van de gezamenlijke natuur- en recreatieschappen op 18 februari 2016

Het betreft de transities:

- Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen
- Uittreding Provincie Zuid-Holland uit de natuur- en recreatieschappen
- Effectueren van gekozen toekomstscenario per schap

Daarnaast speelt nog het regelen van de dienstverlening aan de schappen na overdracht van GZH-personeel aan Staatsbosbeheer per 1-1-2017. De huidige DVO met PZH loopt eind 2016 af.

Totstandkoming van dit document:

Dit document is opgesteld door de gezamenlijke integrale ambtelijke werkgroep van alle schappen en de Provincie Zuid-Holland.

Doel van dit document:

Aan de besturen van de natuur- en recreatieschappen in Zuid-Holland en aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd om bij het ontwerpen van de eigen voorstellen en besluiten omtrent de verschillende transities, in te zetten op het hanteren van de uitgangspunten en procesafspraken zoals beschreven in dit document.

De besluitvorming op alle afzonderlijke onderdelen blijft de verantwoordelijkheid van de betreffende schapsbesturen of de individuele deelnemers (gemeenteraden, colleges, PS), al naar gelang de betreffende bevoegdheden.

Status van dit stuk:

Bijgaande afspraken zijn niet juridisch bindend, maar worden in het vervolgtraject gehanteerd als vertrekpunt voor het verder inhoudelijk vormgeven van de voorstellen en besluiten in de schappen.

Definitie deelnemers:

In dit document wordt met 'de deelnemers' bedoeld: alle huidige deelnemers (gemeenten, provincie Zuid-Holland, provincie Zeeland) van de natuur- en recreatieschappen IJsselmonde, Voorne-Putten Rozenburg, Midden-Delfland, Rottemeren, Dobbeplass, Zuidwestelijke Delta, Groenalliantie Midd-Holland e.o. en het Koepelschap Buitenstedelijk Groen in Zuid-Holland.

De huidige deelnemers van de natuur- en recreatieschappen in Zuid-Holland

overwegende:

- dat de recreatiegebieden ondanks de genoemde transitie fysiek in stand blijven, ook als het beheer op een andere manier wordt gerealiseerd;
- dat alle deelnemers (gezaamenlijk) de kwaliteit van de huidige schapsgebieden en voorzieningen willen blijven borgen en bereikbaar willen houden met dezelfde middeleninzet als nu het geval is via de bijdragen aan de schapsbegrotingen;
- dat de volgende transitie gaande zijn:
  - o Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen
  - o Uittreding Provincie Zuid-Holland uit de natuur- en recreatieschappen
  - o Effectueren van gekozen toekomstscenario per schap
- dat het kennen van de inhoudelijke consequenties van deze transitie van belang is alvorens de schappen besluiten kunnen nemen over het al dan niet aangaan van een overeenkomst met PZH en SBB (drie-partijenovereenkomst) ten aanzien van de dienstverlening aan het schap vanaf 1-1-2017 (moment van overdracht GZH-personeel aan SBB);
- dat de transitie (samenhangende) besluitvorming vragen door de verschillende schapsbesturen, dan wel door de individuele deelnemers;

spreken af:

in hun eigen schapsbesturen de volgende uitgangspunten te hanteren bij het verder vormgeven van de voorstellen en de besluitvorming daarover:

A. Algemeen

1. Uitgangspunt is dat ook na alle transitie, de gezamenlijke financiering van het beheer en de ontwikkeling van de bestaande groen- en recreatiegebieden van de schappen zoals dat nu via de schapsbegrotingen wordt geregeld, structureel moet zijn geborgd. Provincie en schappen/gemeenten leggen de afspraken die daarover worden gemaakt vast in meerjarige afspraken die gelijktijdig met de besluitvorming inzake de toekomst van een schap worden voorgelegd ter vaststelling.
2. Startpunt is in eerste instantie dat bij gelijk blijvende kosten, alle deelnemers hun huidige beschikbare middelen die zij nu als schapsbijdrage inleggen beschikbaar houden. Met de transitie wordt gestreefd naar efficiency-winst; uitgangspunt is dat gerealiseerde efficiencywinst terugvloeit naar de deelnemers.
3. Op korte termijn (minimaal 5 jaar) wordt gestreefd naar zoveel mogelijk financiële continuïteit t.a.v. de huidige schappen/schapsgebieden.
4. Op lange termijn kunnen de te maken afspraken de gezamenlijke deelnemers de vrijheid geven om hierin ook andere keuzes te kunnen maken, passend bij de strategische opgaven, de aanwezige risico's en recreatiebehoeftes in een gebied. Deelnemers maken per schap(sgebied) afspraken met elkaar over hoe zij deze keuzes in de toekomst gezamenlijk willen maken.

B. Financiële aspecten

Beschikbaarheid middelen na uittreding of opheffing schap

5. Uitgangspunt is dat alle deelnemers (gemeenten en provincie) de middelen die zij nu hebben gereserveerd t.b.v. de schapsbijdragen beschikbaar houden t.b.v. de nieuwe situatie per gebied/schap.
Het totaal aan middelen dat nu via de schapsbijdragen beschikbaar is t.b.v. recreatiebeheer, blijft hierdoor in de nieuwe situatie na de transities gelijk aan de huidige situatie. Een overzicht van de huidige bijdrage per deelnemer per schap op basis van de schapsbegrotingen 2016 is bij dit document gevoegd (zie bijlage, tabel 1).
Beoogde ingangsdatum van de nieuwe situatie is per 1-1-2018 (zie ook planningsaspecten).
Over eventuele efficiencywinst t.g.v. de transities en het al dan niet verrekenen daarvan met de deelnemersbijdragen, worden apart afspraken gemaakt.
6. Indien sprake is van uittreding door een deelnemer, of opheffing van een schap, maken de betreffende deelnemers eerst afspraken met elkaar over de wijze waarop hun structurele bijdrage na uittreding of opheffing wordt geborgd. Eventuele afkoopafspraken, worden hiermee verrekend. Deze afspraken worden zoveel mogelijk gelijktijdig met de transitiebesluiten ter vaststelling aangeboden (één pakket).
7. Uitgangspunt is dat de houdbaarheid van te maken afspraken niet gebonden is aan de provinciale of gemeentelijke collegeperiodes.
8. Indien de deelnemers de hoogte van hun bijdrage in de nieuwe situatie wensen te wijzigen, blijft het gezamenlijk trap-op-trap-afprincipe uitgangspunt.
9. De transities worden zodanig vormgegeven dat zij tezamen per saldo voor elk van de deelnemers budget-neutraal plaatsvinden.

Neutraliseren van de financiële effecten t.g.v. opheffing Koepelschap

10. De financiële verschuivingen tussen de individuele gemeenten die plaatsvinden ten gevolge van de opheffing van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen (en dus het wegvallen van de vereveningssystematiek) worden geneutraliseerd door gelijktijdig de financiële verdeling binnen de individuele schappen zodanig aan te passen (wijziging gemeenschappelijke regeling) dat er geen enkele individuele gemeente hiervan per saldo voor- of nadeel ondervindt. Per saldo blijven de totale netto bijdragen van de individuele gemeenten gelijk aan de huidige situatie (zie bijlage, tabel 2).
11. De financiële verschuivingen tussen de gebieden die plaatsvinden ten gevolge van de opheffing van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen (en dus het wegvallen van de vereveningssystematiek) worden geneutraliseerd door de hoogte van de provinciale bijdrage t.b.v. het gebied aan te passen. In totaliteit blijft de provinciale bijdrage voor alle gebieden gezamenlijk gelijk aan de huidige situatie. Het totaal aan beschikbare middelen per gebied blijft eveneens gelijk aan de huidige situatie. (Zie bijlage tabel 3 en 4).

12. Indien een schap wordt opgeheven, vormt de nieuwe financiële verdeling de basis voor het maken van nieuwe onderlinge financieringsafspraken.

Provinciale bijdrage

13. De provincie houdt haar totale middelen na uittreding uit/opheffing van het schap ongewijzigd beschikbaar mits ook de bijdragen van de andere deelnemers ongewijzigd beschikbaar blijven (trap-op-trap-afprincipe).
14. De provincie maakt vooraf met het AB/de andere deelnemers van het betreffende schap afspraken over de voorwaarden/spelregels t.a.v. de beschikbaarstelling van de provinciale bijdrage na uittreding uit een schap/opheffing van een schap.

C. Planningsaspecten

Besluitvorming deelnemers

15. Streven is dat alle schapsbesturen dit najaar (derde kwartaal 2016) definitieve besluiten t.a.v. het toekomstperspectief van het schap (opheffing, continuering of wijziging van hun gemeenschappelijke regeling) voorleggen aan hun deelnemers. Streven is dat alle deelnemers eind 2016 een definitief besluit hebben genomen t.a.v. de situatie vanaf 1-1-2018 inclusief nieuwe samenwerkings-/financieringsafspraken).
16. Alle besluiten krijgen als ingangsdatum 1-1-2018. De feitelijke afwikkeling van eventuele liquidaties kan in 2018 e.v. plaatsvinden.

Uittredingsmoment Provincie Zuid-Holland

17. Indien een schap nu al geen voornemen heeft tot opheffing per 2018, dan worden de voorbereidingen getroffen om alle betreffende deelnemers uiterlijk eind 2017 te laten besluiten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling per 2018, waarin de effecten van uittreding PZH en opheffing Koepelschap worden geneutraliseerd en geregeld. Indien nodig (niet nodig voor GA en ZWD) legt PZH een voorstel voor aan PS om haar besluit tot uittreding uit het betreffende schap te wijzigen in uittreding per 2018.
18. Indien de deelnemers van een schap eind 2016 een definitief besluit nemen om een schap op te heffen per 2018, dan legt PZH gelijktijdig aan PS een voorstel voor om haar besluit tot uittreding per 2017 te herzien, ten gunste van gezamenlijke liquidatie.
19. Indien de deelnemers van een schap eind 2016 een definitief besluit nemen om een schap op te heffen op een later moment dan 2018, dan legt PZH gelijktijdig een voorstel voor aan PS om haar besluit tot uittreding uit het betreffende schap te wijzigen in uittreding per 2018. De schapsbesturen dienen dan in 2017 nog wel de besluitvorming te regelen m.b.t. het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling per 2018 tot het moment van opheffing om de effecten van uittreding PZH en opheffing Koepelschap per 2018 budgetneutraal te kunnen opvangen. De overblijvende deelnemers regelen dan zelf de opheffing op een later moment.

20. Indien de deelnemers van een schap nu nog geen keuze hebben gemaakt t.a.v. opheffing of continuering, maar eind 2016 een definitief besluit nemen dat een schap na 2018 blijft voortbestaan, dan legt PZH een voorstel voor aan PS om haar besluit tot uittreding uit het betreffende schap te wijzigen in uittreding per 2018. De schapsbesturen dienen dan in 2017 nog wel de besluitvorming te regelen m.b.t. het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling per 2018 om de effecten van uittreding PZH en opheffing Koepelschap per 2018 budgetneutraal te kunnen opvangen.
21. Indien de deelnemers van een schap eind 2016 niet komen tot een definitief besluit ten aanzien van de toekomst een schap, dan zal PZH haar besluit t.a.v. uittreding per 2017 uit het betreffende schap niet herzien. De betreffende deelnemers zullen dan wel de benodigde maatregelen moeten nemen om de effecten van uittreding PZH per 2017 en opheffing van het KBG per 2018 te regelen (wijziging gemeenschappelijke regeling).

D. Overig

22. Meerjarige afspraken over gezamenlijke sturing op en financiering van de beheeropgaven in de schapsgebieden vanaf 1-1-2018 (na alle transities) worden in bestuursovereenkomsten tussen schap en provincie (of tussen individuele gemeenten en provincie) vastgelegd, en maken onderdeel uit van het totale pakket dat aan de deelnemers van de schappen zal worden voorgelegd.

BIJLAGE 1:

Tabel 1: Overzicht bijdragen per deelnemer per schap op basis van schapsbegrotingen 2016.

BIJLAGE 2:

Tabel 2: Schapsbijdragen per deelnemer per schap na opheffing Koepelschap

Tabel 3: Herverdeling provinciale bijdrage na opheffing Koepelschap

Tabel 4: Vergelijking verdeling provinciale bijdrage over de gebieden in de oude en in de nieuwe situatie